

Analyse

Beeldend kunstenaar een beroep, rolstoeler niet

Een zeer druk bezochte bijeenkomst in de Oldenzaalse fotogalerie Kistemaker. Er zijn veel rolstoelers, een neurochirurg opent de expositie met recent werk van Jan Beerling, fotograferend beeldend kunstenaar. Hij liep in september 2006 een dwarslaesie op toen hij thuis van de trap viel.

Galeriehouder Marcel Kistemaker had Beerlings werk al in stock voor de val. Dat werk staat nu in de kelder. Onder andere zeven grote zwartwitten waarop Beerling in een hoek van het beeld een deel van zijn eigen gezicht vereeuwigt, gefotografeerd uit de hand, als onderdeel van een scenario: 'Jan Beerling was here', op allerlei plekken in het buitenland. Er is een soort jongensachtige verbazing in die foto's. Ze hebben bravoure, er is geen zwaarte, ze trekken de kijker in het beeld op een spontane manier. Beerling participeert, hij is er bij, tot zijn eigen verbazing. In de beste foto's - voor ons zijn dat de foto's die je het meest aan de botten komen - ben je er ook bij als kijker. Daar is het alsof je zelf die katheter ingebracht krijgt, daar kijk je vanuit je bed alsof die ellende jezelf aan het overkomen is. Daar is weinig tot geen regie, zelfs weinig techniek, alleen beleving en moment.

Alle foto's van na de val - 'gemaakt door de rolstoelfotograaf Beerling' - zoals een krant het dom uitdrukte, vinden we op de begane grond. Al in zijn ziekenhuisbed begon Beerling te fotograferen: 'Ik moest hoe dan ook wat doen, ik wilde de wereld te lijf gaan, en ik deed dat met de camera.' Wie zó, in die omstandigheden denkt aan fotograferen en dat dan ook gaat doen, moet wel een echte fotograaf zijn. 'Nee, zonder die rolstoel had ik nooit al deze aandacht gekregen,' zegt Beerling, 'iedereen wil van die val weten, en ja, ik zit in een rolstoel. Als je het niet weet, is dat mooi. Ik vind het ook niet flink van mezelf dat ik nu dit werk exposeer. Ik kan niet anders. Van Jörg Immendorf wordt ook niet gezegd dat hij een rolstoelschilder is. Hij is een schilder, zoals ik een fotograaf ben.' Was het niet Jean Dubuffet die zei dat er net zomin kunst van gehandicapten bestaat als kunst van mensen met een maagzweer?

Het is wel alleszins begrijpelijk dat een expositie als deze omarmd wordt door revalidanten en hun omgeving. Kunst maakt sterk, schreef gastcurator Pier van Dijk in zijn speech over Jan Beerling. Daar legt deze tentoonstelling absoluut getuigenis van af, zoals het ook prachtig is om de kracht en zelfbewustheid te zien van de gefotografeerde modellen. Voor een deel gaat het werk daardoor in de richting van promotiemateriaal. De foto's die Beerling maakte in een geïmproviseerde studio in revalidatiecentrum Het Roessingh vindt hij zelf het mooiste; daarin zit veel regie. Het is duidelijk dat hij zijn ambacht nog beheerst, technisch, maar uit de foto's blijkt ook dat hij zijn modellen op hun gemak weet te stellen. De ene foto is intrigerender dan de andere. De gehandicapte vrachtwagenchauffeur die een wiel van zijn rolstoel hanteert als stuur komt op ons te geposeerd en bedacht over terwijl de foto van de man in rode Gaastra-jas, met een touw in de hand, kracht heeft, intrigeert, door zijn blik, door de druppels op zijn jas. Je hoeft niet te weten dat deze gehandicapte man een fanatiek zeiler was om gebiologeerd naar dit portret te kijken. Ronduit prachtig is de foto van de man met bouwtekening. Geen woord toelichting nodig: de foto doet het helemaal zelf en dat is het mooiste. In de serie buitenfoto's van model Patricia Groeneveld heeft Beerling ook duidelijk gestuurd. Dat levert bekwaam gemaakte maar geen confronterende portretten op. Het mooiste werk is voor ons de documentaire fotografie in het ziekenhuis en in Het Roessingh. Flitsend vanuit het bed legt Jan Beerling zijn revalidatieproces vast met een klein

cameraatje. Bij tijd en wijle schokkend, nooit geconstrueerd, soms ontroerend, zoals de wat onscherpe foto van een gezette man in een rolstoel met een rode fopneus. Het vierluik van vier blote mannenruggen, waaronder die van Jan Beerling zelf, is grote klasse. Vanuit dezelfde hoek, alle vier met de nekrijs die bij de operatie hoort, documenteren de foto's posevrij, zonder sentimentaliteit en met de vreemde drempelloosheid die bij kunst hoort, dat ze in hetzelfde schuitje op wielen zitten, deze vier. Jan Beerling was erbij, alive and kicking...

[Terug naar het overzicht](#)

Analyse	Informatie	Inhoud
Nieuws	REdACTIE	Abonneren

© 1997/2005 De
Roskam/Cable2000
Email: info@roskam.nl

[Cable2000 IT Services](#)